

Кучменко С. В.,

науковий співробітник наукової лабораторії
з проблем протидії злочинності ННІ № 1
Національної академії внутрішніх справ

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ НЕ ПЕРЕДБАЧЕНИХ ЗАКОНОМ ВОЄНІЗОВАНИХ АБО ЗБРОЙНИХ ФОРМУВАНЬ

Ситуація щодо діяльності на тимчасово-окупованих територіях України, зокрема Донецької та Луганської областей, не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань на сьогоднішній день залишається складною. Обстріли, замінування, активні бойові дії мають наслідком випадки загибелі й травмування мирного населення, військовослужбовців Збройних сил України, правоохоронців, пошкодження об'єктів промислової та соціальної інфраструктури, а також інші тяжкі наслідки. Враховуючи вищевказане, а також беручи до уваги проведення Операції Об'єднаних Сил – комплексу військових і спеціальних організаційно-правових заходів українських силових структур, спрямованого на протидію діяльності незаконних збройних формувань на Сході України, надзвичайно важливою та водночас складною є робота представників саме правоохоронних органів щодо притягнення осіб-учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань, до кримінальної відповідальності за протиправні дії.

Водночас, дещо дискусійним залишається питання щодо правової кваліфікації діянь осіб-учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань. Адже як показують результати вивчення судової практики, кваліфікація дій учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань здійснюється правоохоронними органами за двома основними статтями Кримінального Кодексу України: ст. 258³ «Створення терористичної групи чи терористичної організації» та ст. 260 «Створення не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань», а у деяких випадках за іншими статтями КК України. Дана ситуація, на наш погляд, в першу чергу зумовлена підслідністю тих чи інших правоохоронних органів, залежно від якої відповідно і здійснюється кваліфікація досліджуваних нами злочинних діянь.

Так, наприклад ОСОБА_1, діючи у складі збройного формування, проводив інженерне обладнання бойових позицій (копав окопи, зміцнював окопи та бліндажі колодами та мішками з піском), з метою укріплення бойових позицій при обстрілі збройних сил України, а також перебуваючи на вказаних позиціях займався розвантаженням та навантаженням бойових припасів, за що була визнана винною у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 260 КК України, за що їй було призначено покарання у виді п'яти років позбавлення волі без конфіскації майна [1].

В той же час, за аналогічні дії, особу може бути засуджено і за ст. 258-3 КК України. Так, наприклад колишній бойовик батальйону «Заря» терористичної організації «ЛНР», затриманий Службою безпеки України під час перетину лінії розмежування у Донецькій області. У ході перевірки оперативники спецслужби встановили, що уродженець Харкова брав активну участь у бойових діях проти українських військових, зокрема, з'ясували, що чоловік вступив до лав незаконного збройного формування «Заря» у серпні 2014 року, пройшов спеціальний вишкіл з бойової підготовки і згодом взяв участь у боях на луганському напрямку. Чоловік також у складі артилерійського розрахунку терористів обстрілював Луганський аеропорт та цивільні об'єкти. Бойовику повідомлено про підозру у вчиненні злочину, передбаченого ч. 1 ст. 258-3 Кримінального кодексу України, яка за участь у діяльності терористичної організації передбачає відповідальність у вигляді позбавлення волі строком від 8 до 15 років з конфіскацією майна [2].

Варто зазначити, що конкуренція загальних та спеціальних норм має місце не лише через особливості підслідності правоохоронних органів. Необхідно також брати до уваги й складні умови роботи правоохоронців у зоні проведення Операції Об'єднаних Сил, характер та умисел дій учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань тощо. Усе це в комплексі значно ускладнює процес досудового розслідування на різних його етапах, а також зумовлює диференціацію щодо кваліфікації злочинних діянь учасників не передбачених законом воєнізованих або збройних формувань.

Список використаних джерел

1. Вирок Білокуракинського районного суду Луганської області від 22 листоп. 2017 р. Справа № 409/2156/17. Провадження № 1-кп/409/118/17. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://reyestr.court.gov.ua/Review/70521435>.
2. Служба безпеки України. Офіційний веб-сайт. URL: <https://ssu.gov.ua/ua/news/3/category/21/view/6619#.Bt5i0mNu.dpbs>

Левченко Ю. О.,

завідувач кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент

ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРОТИДІЯ КІБЕРБУЛІНГУ В УКРАЇНІ

В Україні, як і в усьому світі, поширюється явище булінгу та його різновиду – кібербулінгу. За даними Центру інформації про права людини станом на липень 2017 року 67 % дітей в Україні у віці від 11–17 років стикалися з проблемою булінгу протягом останніх трьох місяців 24 % дітей цькували, а 48 % навіть нікому не розповідали про ці випадки [1]. Крім того,